

# Državni zakonik

za

## kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXII. — Izdan in razposlan 25. dne aprila 1913.

Vsebina: Št. 67. Zakon o zaobrabi in zatiranju prenosnih bolezn.

### 67.

## Zakon z dne 14. aprila 1913. l.

o zaobrabi in zatiranju prenosnih bolezn.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora  
zaukazujem tako:

### I. Poglavje.

#### Poizvedba bolezn.

##### § 1.

Bolezni, ki se morajo naznaniti.

Bolezni, ki se morajo naznaniti v zmislu tega  
zakona, so:

1. škrlatica,
2. difterija (davica),
3. abdominalni legar,
4. griža (disenterija),
5. epidemsko otrpnenje tilnika,
6. porodniška mrzlica,
7. legar z marogami,
8. koze,
9. azijska kolera,
10. kuga,
11. recidivni legar,
12. gobavost (lepra),
13. egiptiško vnetje oči (trahom),

(Slovenisch.)

14. rumena mrzlica,
15. vranični prisad (črnmica),
16. smrkavost,
17. steklost, ter če koga ugriznejo na steklosti  
bolne ali steklosti sumne živali.

Ako nastopi v prvem odstavku ne oznamljena  
bolezen s pojavi ali v razmerah, zlasti v zdraviliščih,  
zavodih in internatih, da se je bati, da bi se razširila  
nevarno ali v večjem obsegu, se lahko ta bolezen  
z ukazom občē, za določno dobo ali za okoliše,  
ki se oznamenijo določno, podvrže dolžnosti na-  
znanila.

##### § 2.

#### Naznanjanje.

Vsak primer obolelosti na bolezn, ki se mora  
naznaniti, smrt osebe, ki je imela tako bolezen,  
ter vsaka sumnja take obolelosti ali take smrti se  
mora nemudoma naznaniti občinskemu predstojniku  
tiste občine, v koje okolišu biva bolna ali bolezn  
sumna oseba, ali je umrla, z navedbo imena, starosti  
in stanovanja bolne ali umrle osebe in kolikor  
mogoče z navedbo imena bolezn. Gola sumnja po-  
rodniške mrzlice ne osnuje dolžnosti naznanila.  
Razentega se lahko z ukazom občē ali za določen  
čas ali za določne bolezn, ki se morajo naznaniti,  
zaukaže, da se primeri, ki se morajo naznaniti in ki  
se tičejo učenca, učne osebe ali šolskega uslužbenca,  
naznanijo šolskemu vodstvu.

Dolžnost naznanila nastopi, čim oseba, ki je  
dolžna podati naznanilo, ve, da gre za primer, ki ga



je treba naznaniti, ali mora to domnevati z ozirom na svojo poklicno izobrazbo ali na spremljajoče okolnosti, ki jih vsakdo lahko spozna.

Oblika naznanila se določi z ukazom.

### § 3.

Naznanilu zavezane osebe.

Podajati naznanilo so dolžni:

1. poklicni zdravnik, v bolnicah, porodnišnicah in drugih ljudomilih zavodih voditelj zavoda ali predstojnik oddelka, kateremu je s posebnimi predpisi naložena ta dolžnost;

2. poklicana babica;

3. osebe, ki strežejo po poklicu in ki se bavijo s strežbo bolnikov;

4. načelnik gospodarstva (voditelj zavoda) ali oseba, kateri je namesto njega poverjeno vodstvo gospodarstva (vodstvo zavoda);

5. predstojniki javnih in zasebnih učilišč in otroških vrtcev z ozirom na učence, učne osebe in šolske uslužbence, ki so pod njihovim vodstvom;

6. imetnik stanovanja ali oseba, kateri je namesto njega poverjena skrb za stanovanje;

7. imetniki gostilnic in krčem, ter njihovi oblastveno odobreni namestniki gledé oseb, ki prenočujejo ali ki so uslužbene pri njih;

8. hišni posestnik ali oseba, kateri je poverjeno izvrševati hišni red;

9. v primerih točk 15, 16 in 17 § 1, tudi živinozdravniki, ako v izvrševanju svojega poklica izvedó o okužbi kakega človeka ali o sumnji take okužbe;

10. mrliški oglednik.

Dolžnost naznanila je pod št. 2 do 8 oznamjenim osebam naložena samo tedaj, ako ni zavezanca, ki bi bil prej imenovan med zgoraj pod št. 1 do 7 naštetimi.

### § 4.

Nadaljnje naznanilo zdravstvenim oblastvom.

Vsako naznanilo ter vse, kar sicer opazi o obo-  
lelosti ali smrti, ki jo je treba naznaniti, mora

občinski predstojnik takoj naznaniti političnemu okrajnemu oblastvu, ako ni dotični občini sami poverjeno oskrbovanje stvari politične uprave. Političnemu okrajnemu oblastvu je pridržano zaukazati obdobjo predlaganje nadalje prihajajočih naznanil.

Vsak prvi primer obolelosti ali sumnje obo-  
losti na škrlatici, difteriji, legarju z marogami, kozah, azijski koleri, kugi ali egiptovskem vnetju oči mora občinski predstojnik ter v § 3, točka 1, oznamjene osebe, ki so dolžne podati naznanilo, takoj naznaniti političnemu okrajnemu oblastvu, v mestih s svojim ustavom političnemu deželnemu oblastvu brzojavno, telefonsko ali, ako se naznanilo tako ne more podati, po posebnem slu (potu).

### § 5.

Poizvedovanje o nastopanju bolezní.

O vsakem naznanilu ter o vsaki sumnji pojava bolezní, ki jo je treba naznaniti, morajo pristojna oblastva po zdravnikih, ki so jim na razpolaganje, nemudoma uvesti poizvedbe in preiskave, ki so potrebne, da se doženejo bolezni. Da se doženejo kali bolezní, je pri tem uporabiti po možnosti strokovne preiskovalne zavode.

S katerimi pogoji in kateri organi morejo pri teh uvedbah raztelesiti mrličé in preiskovati dele mrličev, se določi z ukazom.

## II. Poglavlje.

**Ukrepi za zabrambo in zatiranje  
bolezni, ki se morajo naznaniti.**

### § 6.

Uvedba ukrepov, ako se pojavijo bolezni, ki jih je treba naznaniti.

O vsakem primeru bolezní, ki jo je treba naznaniti, ter o vsakem primeru sumnje take bolezní je poleg poizvedb, potrebnih morda po § 5, v zmislu naslednjih določil za dobo nevarnosti okužbe brez odloga ukreniti, kar je potrebno, da se zabrani daljše širjenje dotične bolezní.

Za obče znanje določene zaukaze je v vsaki občini dotičnega okoliša objaviti tako, kakor je v kraju navada, in po potrebi v časopisih, ki so



določeni za uradne razglase. Prav tako je brez odloga razglasiti tudi razveljavo takih zaukazov.

### § 7.

#### Odločitev bolnikov.

Z ukazom se oznamenijo tiste bolezni, ki jih je treba naznaniti in ob kojih pojavu je odločiti osebe, ki so se jih lotile ali ki so sumne teh bolezni. Pri tem je tudi določiti, kako je izvesti odločitev pri vsaki posamezni bolezni.

Ako se bolnik v svojem stanovanju ne more namenu primerno odločiti v zmislu ukrenjenih zaukazov ali, ako se odločitev opusti, je bolnika spraviti v bolnico ali v kak drug pripraven prostor, ako se more brez nevarnosti za bolnika prepeljati.

Za odločitev je tam, kjer je to potrebno z ozirom na krajevne razmere, pravočasno pripraviti primerne prostore in za dopustna priznana prevozila, oziroma urediti prenosne bolniške barake, opremljene s potrebno orodje in osebje.

Ne gledé na primere odločitve bolnika v zmislu drugega odstavka se sme iz stanovanja, v katerem je bolnik, prepeljati samo z oblastvenim odobrenjem in natančno izpolnjuje varnostne naredbe, ki jih pri tem zaukaže oblastvo.

To odobrenje je podeliti samo tedaj, ako se pri tem ni bati nevarnosti za javne ozire in ako je bolnika spraviti ali v zavod, ki je določen za vzprejemanje takih bolnikov, ali ako je po stvarnem položaju brezpogojno potrebno, da se prepelje.

### § 8.

#### Razkuževanje.

Predmete in prostore, o katerih je domnevati, da se jih držé kali bolezni, ki jo je treba naznaniti (da so sumni okužbe), je treba oblastveno razkužiti. Ako namenu primerno razkuževanje ni mogoče ali ako je predrago v razmerju k vrednosti predmeta, se lahko predmet uniči.

Okužbe sumni predmeti se ne smejo odtegniti razkuževanju ali uničenju in se ne smejo odstraniti iz stanovanja, preden se izvedejo te naredbe.

Da se je izvršilo razkuževanje, mora oseba, ki je po § 3 dolžna naznaniti dotični primer, naznaniti tako, kakor je predpisano po § 2.

Razkuževati je treba po potrebi pod strokovnjaškim vodstvom.

Natančnejši predpisi o uvedbi in načinu razkuževanja in uničevanja predmetov se izdadó z ukazom.

### § 9.

#### Izključitev posameznih oseb iz učilišč.

Prebivalci krajev ali hiš, v katerih se je pojavila bolezen, ki se mora naznaniti, se lahko izključijo, da ne smejo hoditi v učilišča, otroške vrtce in slične zavode.

Da so se take osebe izključile, o tem je obvestiti vodstvo zavoda.

Da bodo slušale to prepoved, za to so odgovorne tako izključene osebe same, pri nedoraslih njihovi zakoniti zastopniki, kakor tudi njihovi organi, ki so poklicani nadzorovati obiskovanje zavoda.

### § 10.

#### Omejitev rabiti vodo in druge naredbe opreznosti.

V krajih, v katerih se je pojavila bolezen, ki se mora naznaniti, ali katerim preti taka bolezen, ki se je pojavila drugod, ter v okolici takih krajev se lahko omeji ali prepove raba javnih kopališč, umivalnic in stranišč in odredé druge pripravne naredbe opreznosti, kolikor se zdi to potrebno, da se zabrani daljše širjenje bolezni.

Prav tako se lahko omeji ali prepove raba studencev, vodnjakov, vodovodov, potokov, ribnikov in drugih vodâ, ako se pojavijo abdominalni legar, griža, legar z marogami, azijska kolera, egiptovsko vnetje oči ali vranični prisad.

V prejšnjem odstavku oznamenjene prepovedi pa se ne raztezajo na rabo vode za proizvodnjanje motorne sile, za prometne in industrijske namene, pač pa na rabo vode za izdelovanje in razpečavanje živil in užitnih reči.



## § 11.

## Omejitev prometa z živili.

Oddajanje živil iz prodajališč, hiš, ali, ako treba, iz posameznih krajnih okolišev, v katerih se je pojavila škrlatica, difterija (davica), abdominalni legar, griža, legar z marogami, koze, azijska kolera, kuga ali egiptovsko vnetje oči, se lahko prepové ali naredi odvisno od določnih opreznosti.

## § 12.

## Zapiranje stanovanj, prepoved mrtvaških slovesnosti.

Ako se pojavijo škrlatica, difterija (davica), legar z marogami, koze, azijska kolera ali kuga, ne smejo nepoklicane osebe stopiti v okužbe sumne prostore, preden se ne razkužijo, ne smejo se v tisti hiši prirejati sedmine in druge mrtvaške slovesnosti.

Z ukazom se lahko določi, da veljaj ista prepoved tudi, kadar se pojavi kaka druga bolezen, ki se mora naznaniti.

## § 13.

## Naredbe gledé mrličev.

Trupla oseb, ki so imele legar z marogami, koze, azijsko kolero, kugo, je kar najhitreje prepeljati v mrtvašnico.

Kadar se pojavlja škrlatica, difterija (davica), vranični prisad ali smrkavost, se lahko tudi zaukaže, da se trupla oseb, ki so imele eno izmed teh bolezní, prepeljejo v mrtvašnico.

Ako se mrlič ne more prepeljati v mrtvašnico, ga je dotlej, da se pokoplje, hraniti tako odločeno, da nepoklicane osebe ne morejo priti do njega.

Ako je treba, je mrliča siloma prepeljati ali odločiti.

Natančnejši predpisi o devanju takih mrličev v krste, o prepeljavanju in pokopavanju takih mrličev ter o uredbi mrtvašnic se izdadó z ukazom.

## § 14.

## Pokončavanje živali.

Da se zabrani daljnje širjenje legarja z marogami, kuge, recidivnega legarja ali rumene mrzlice,

se lahko ukrenejo naredbe za pokončavanje in odvracanje podgan, miši in mrčesa.

Isto se lahko ukrene z ukazom tudi, kadar se pojavijo druge bolezni, ki se morajo naznaniti.

## § 15.

## Naredbe zoper zbiranje večjih množin ljudi.

Semnji, slavnosti in druge posebne priredbe, ki povzročijo, da se zbirajo večje množine ljudi, se lahko prepovedó obče ali z omejitvijo na določene primere, na določne dobe in okoliše, kadar se pojavijo legar z marogami, koze, azijska kolera, kuga, ali kadar pogostoma nastopa abdominalni legar, griža ali egiptovsko vnetje oči.

## § 16.

## Posebni zglaševalni predpisi.

Za kraje in okoliše, za katere je nevarnost, da nastane ali se iz drugih krajev zatrosí bolezen, ki se mora naznaniti, se lahko izdadó — ne kraté veljajočih zglaševalnih predpisov — posebni zaukazi o zglašanju tužcev in domačinov ter o razvidnosti zglasil.

## § 17.

## Nadzorovanje določnih oseb.

Osebe, ki jih je smatrati za nosilce bolezenskih kali bolezní, ki se mora naznaniti, se lahko denejo pod posebno zdravstveno-policijsko opazovanje in nadzorovanje. V ta namen se lahko naloži tem osebam posebna zglaševalna dolžnost in se lahko zaukaže obdobjno zdravniško preiskovanje teh oseb, ako treba, razkužba in odločitev v njihovem stanovanju; ako se v stanovanju ne morejo odločiti namenu primerno, se lahko odredi odločitev in oskrba v posebnih prostorih.

Ako se nanaša sumnja okužbe na prenos legarja z marogami, koz, azijske kolere ali kuge, je okužbe sumno osebo vsekakor zdravstveno-policijsko opazovati in nadzorovati v zmislu sprednjega odstavka.

Za osebe, ki se po poklicu pečajo z zdravljenjem bolnikov, s strežbo bolnikov ali s preskrbovanjem mrličev, in za babice je zaukazati izpolnjevanje posebnih opreznosti.



## § 18.

## Zapiranje učilišč.

Ako se pojavi bolezen, ki se mora naznaniti, se lahko izreče, da se učilišča, otroški vrtni in slični zavodi zapró popolnoma ali deloma. O tej odredbi je obvestiti pristojno šolsko oblastvo, ki mora dotične zavode namudoma zapreti.

## § 19.

## Prepoved krošnjarstva.

Izvrševanje krošnjarstva ter pridobivanje potujé okoli se lahko prepove za okoliš posameznih ali več krajev ali občin, ako se pojavi bolezen, ki se mora naznaniti.

To prepoved in nje preklic je po potrebi objaviti tudi v sosednjih občinah.

## § 20.

## Omejitev obrata ali zapiranje obrtnih podjetij.

Kadar se pojavijo škrlatica, difterija (davica), abdominalni legar, legar z marogami, koze, azijska kolera, kuga ali vranični prisad, se lahko zaukaže, da se za okoliše, ki jih je določno oznameniti, zapró obratovališča, v katerih se izvršujejo določne obrti, kojih obratovanje je posebno nevarno za razširjanje te bolezni, ako in kolikor bi po razmerah, obstoječih v obratu, vzdrževanje obrata osnovalo nujno in hudo nevarnost nameščencev samih ter javnosti sploh z daljnjim širjenjem bolezni.

Kadar se pojavi ena v prvega odstavku navedenih bolezni, se lahko z drugačnimi, tam oznamenjenimi pogoji omeji obrat posameznih obrtniško obratovanih podjetij s stalnim obratovališčem, ali se odredi, da se obratovališče zapre, ter se lahko prepové tudi posameznim osebam, ki pridejo z bolniki v dotiko, hoditi v obratovališča.

Da se obratovališče zapre, pa je odrediti šele tedaj, kadar pokažejo čisto izredne nevarnosti, da je to potrebno.

Kolikor se smejo v tem paragrafu oznamenjeni ukrepi odrediti tudi, kadar se pojavi druga bolezen, ki se mora naznaniti, se določi z ukazom.

## § 21.

## Oznamenilo hiš in stanovanj.

Kadar se pojavijo legar z marogami, koze, azijska kolera ali kuga, se lahko označijo hiše s primernimi oznamenili, pri škrlatici, difteriji (davici), epidemskem otrpnjenju tilnika pa stanovanja, v katerih se nahajajo obolele osebe. Ta oznamenila se ne smejo odstraniti, preden se ni izvršila razkužba.

Oblika oznamenila se določi z ukazom.

## § 22.

## Izpraznjevanje stanovanj.

Zaukaže se lahko, da se izpraznijo stanovanja in poslopja, v katerih se je pojavil primer legarja z marogami, koz, azijske kolere ali kuge, in izvrši se to lahko siloma, ako se pokaže, da so te naredbe neobhodno potrebne, da se varujejo prebivalci, katerih se ni lotila bolezen, in da se uspešno zatira daljnje širjenje bolezni sploh.

Dotičnim stanovalcem je na njihovo zahtevanje pripraviti primerno stanišče in preskrbo, in sicer brezplačno, ako so revni.

## § 23.

## Prometne omejitve za določne predmete.

Kadar se pojavi škrlatica, difterija (davica), abdominalni legar, griža, legar z marogami, koze, azijska kolera, kuga, egiptovsko vnetje oči, vranični prisad ali smrkavost, se lahko prepové promet s predmeti, ki pridejo v poštev kakor nosilci bolezenskih kali in prihajajo iz okoliša, katerega se je lotila bolezen, ali pa se lahko naredi odvisen od določenih opreznosti.

## § 24.

## Prometne omejitve za prebivalce določenih krajev.

Kadar se pojavijo legar z marogami, koze, azijska kolera ali kuga, se lahko izdadó predpisi, da se omeji promet za prebivalce okuženih krajev ali začasnih naselbin.

Prav tako se lahko zaukažejo omejitve za promet s prebivalci takih krajev in naselbin od zunaj.



## § 25.

Prometne omejitve nasproti inozemstvu.

Z ukazom se določi na podstavi obstoječih zakonov in državnih pogodb, katere naredbe je ukreniti za pripuščanje pomorskih ladij ter drugih plovil, ki služijo prometu oseb ali tovorov, za uvoz in prevoz blaga in posebnih predmetov, končno za vstopanje in prevažanje oseb v zabrambo, da se bolezen ne zatrosi iz inozemstva.

## § 26.

Predpisi z ozirom na prometne zavode v tuzemstvu.

Za obratovanje javnih prometnih zavodov (železnic, plovstvenih podjetij po notranjem vodovju, plavov itd.) in za promet na njih se določi z ukazom, kako in po katerih organih je uporabljati v tem zakonu oznamene ukrepe za zabrambo in zatiranje bolezni, ki se morajo naznaniti.

Prav tako se izdadó z ukazom potrebni zaukazi o uporabljanju določil tega zakona na ladje, pristaniške gradnje in druge objekte, ki so v področju pomorskih oblastev.

## § 27.

Zdravniki za epidemije.

Ako zdravniki ob pojavi bolezni, ki se mora naznaniti, v prvi vrsti občinski in distriktni zdravniki, ki so na razpolaganje v prizadetem okolišu, ne zadoščajo za uspešno zatiranje bolezni, se lahko nastavijo, dokler je potreba, zdravniki za epidemije.

Kadar se nastavijo zdravniki za epidemije, se uravnajo njihovi prejemki s pogodbo tako, da prejemajo, ako obolé, svojo polno plačo naprej tudi tedaj, ako bolezen ne osnuje poklicne nesposobnosti.

## § 28.

Naredbe z ozirom na povzročila bolezni.

Za preiskovanja in dela s povzročili bolezni ter za njih shranjevanje in promet ž njimi se lahko z ukazom izdadó posebni zaukazi.

## III. Poglavje.

## Odškodnina in plačevanje stroškov.

## § 29.

Pravica do odškodnine.

Za predmete, ki so se po predpisih tega zakona oblastveno razkužili in so se pri tem tako poškodovali, da se ne morejo več uporabljati za to, za kar so določeni, ter za uničene predmete se daje primerna odškodnina.

Odškodnino je izplačati tistemu, v čigar posesti je bil predmet.

Za predmete, ki so v lasti javne korporacije (države, dežele, okraja, krajne občine, šolske občine itd.) ali javnega zaklada, se ne daje odškodnina.

## § 30.

Izguba pravice do odškodnine.

Pravica do odškodnine se izgubi, ako se je lastnik ali posestnik predmeta z ozirom na bolezen, za koje zabrambo ali zatiranje se je odredila razkužba ali uničenje, zakrivil dejanja ali opustitve, ki nasprotuje določilom tega zakona ali na njegovi podstavi izdanih zaukazov.

Prav tako se izgubi pravica do odškodnine, ako je posestnik poškodovanih ali uničenih predmetov vzel te predmete ali posamezne izmed njih, dasi je vedel ali je moral po okolnostih domnevati, da so že okuženi s kaljo bolezni ali da so se morali razkužiti na oblastveni zaukaz.

## § 31.

Poizvedba višine škode.

Ako se z razkužbo ali uničenjem povzročena škoda ne more zadostno dognati na podlagi izjave lastnika, posestnika ali hranilca ali drugih pripravnih opor, jo je ceniti, preden se stvar vrne ali uniči, po zapriseženih izvedencih in, kjer to ni mogoče, po nepristranskih pametnikih, ki morejo presoditi vrednost poškodovanih predmetov.

Cenitev odpade, ako lastnik ali posestnik predmeta izjavi, da ne zahteva odškodnine.



## § 32.

Odškodnina za izgubo zaslužka.

Revnim osebam, zlasti malim obrtnikom, malim posestnikom, malim trgovcem ter osebam, ki živé od dnevne ali tedenske mezde, in brez izjeme tistim, ki niso zavezani osebni dohodnini, se daje za čas, v katerem se ovirajo v svojem pridobitku zaradi odredbe, ukrenjene na podstavi §§ 7, 17, 20 ali 22, odškodnina 60 odstotkov v sodnem obraju običajne dnevine navadnih delavcev, ki so zavezani zavarovanju. Višina dnevine se določi po § 7 zakona z dne 30. marca 1888. l. (drž. zak. št. 33).

Ako gre revni osebi po drugih predpisih ali na podstavi bolniškega zavarovanja delavcev za dobó v prvem odstavku omenjenih naredb odškodnina za izgubo zaslužka, se dopolni v primerih, oznamenjenih v prvem odstavku, odškodnina na tam predpisano mero.

Ako odškodnina, ki gre revni osebi po drugih predpisih, doseže ali preseže v prvem odstavku oznamenjeno izmero, se ne uporabljajo sprednja določila tega paragrafa.

## § 33.

Rok za uveljavo pravice do odškodnine ali odškodbe za izgubo zaslužka.

Pravico do odškodnine (§ 29) ali do odškodbe za izgubo zaslužka (§ 32) je uveljaviti v 30 dneh po izvršeni razkužbi ali vračilu predmeta ali po obvestilu, da je predmet uničen, oziroma po obvestilu o odredbi, ukrenjeni po §§ 7, 17, 20 ali 22, na političnem oblastvu, v čigar okolišu se je ukrenila dotična naredba, sicer ugasne pravica. Odškodnina, oziroma odškodba naj se izplača kar najhitreje.

## § 34.

Pokojninski in preskrbninski užitki za zdravnike in njihove zaostale.

Ako postane zdravnik, ki deluje v tuzemstvu za zatiranje bolezni, ki se mora naznaniti, nesposoben za poklic ali ako umre, gredó njemu in, ako umre, njegovim zaostalim pokojninski in preskrbninski užitki. Pokojninski užitek znaša najmanj 2400 kron, preskrbninski užitki zaostalih se odmerijo v izmeri, določeni za državne uradnike

VIII. činovnega razreda; za posmrtno četrť gre zaostalim najmanj 600 kron. Prisojaje te pokojninske in preskrbninske užitke ter posmrtno četrť se je v ostalem ravnati po obćih pokojninskih pravilih.

Ako gredó zdravnikom ali njegovim zaostalim po drugih predpisih iz njegovega službenega razmerja pokojninski in preskrbninski užitki, se dopolnijo v primerih, oznamenjenih v prvem odstavku, na tam predpisano izmero.

Ako pokojninski in preskrbninski užitki, ki gredó zdravniku ali njegovim zaostalim iz njegovega službenega razmerja po drugih predpisih, dosežejo ali presežejo v prvem odstavku predpisano izmero, se ne uporabljajo sprednja določila tega paragrafa.

## § 35.

Pokojninski in preskrbninski užitki za strežne osebe in njihove zaostale.

Ako postane strežna oseba, ker se trajno ali začasno uporablja v javni zdravstveni službi, ob zatiranju bolezni, ki se mora naznaniti, nesposobna za pridobivanje ali ako umre, gredó njej in, ako umre, njenim zaostalim pokojninski in preskrbninski užitki. Pokojninski užitek znaša najmanj 600 kron, vdovska pokojnina 300 kron, vzgojevalni prispevek 60 kron in sirotinska pokojnina 150 kron, za posmrtno četrť gre zaostalim najmanj znesek 150 kron. Prisojaje te pokojninske in preskrbninske užitke ter posmrtno četrť se je v ostalem ravnati po obćih pokojninskih pravilih.

Ako gredó strežni osebi ali njenim zaostalim po drugih predpisih iz njenega službenega razmerja pokojninski in preskrbninski užitki, se dopolnijo v primerih, oznamenjenih v prvem odstavku, na tam predpisano izmero.

Ako pokojninski in preskrbninski užitki, ki gredó strežni osebi ali njenim zaostalim iz njenega službenega razmerja po drugih predpisih, dosežejo ali presežejo v prvem odstavku predpisano izmero, se ne uporabljajo sprednja določila tega paragrafa.

Ako oboli strežna oseba s pogoji, oznamenjenimi v prvem odstavku, ne da bi nastopile tam omenjene posledice, ima pravico prejemati svojo plačo dalje.

Ta paragraf se uporablja tudi na osebe, ki imajo opraviti pri prevažanju bolnikov in razkuževanju po § 8.



## § 36.

Plačevanje stroškov iz državnega zaklada.

Iz državnega zaklada je plačevati:

- a) stroške posebnih naznanil po § 4, odstavek 2;
- b) stroške preiskav, izvršenih po § 5 v državnih preiskovalnih zavodih;
- c) stroške pokončavanja živali, ki bi mogle razširjati kali boleznih (§ 14);
- d) stroške nadzorovanja in odločitve okužbe sumnih oseb (§ 17);
- e) stroške za pripravo stanišč (§ 22);
- f) stroške ukrepov, da se omeji promet prebivalcev okuženih krajev in naselbin (§ 24);
- g) pristojbine zdravnikov za epidemije (§ 27);
- h) odškodnine za predmete, ki so bili poškodovani ali uničeni ob razkuževanju (§ 29 do 31);
- i) odškodbe za izgubo zaslužka (§ 32);
- k) pokojninske in preskrbninske užitke za zdravnike in njihove zaostale (§ 34);
- l) pokojninske in preskrbninske užitke za strežne osebe in njihove zaostale (§ 35);
- m) stroške uradnih dejanj, ki jih izvrše državna oblastva in organi povodom izvrševanja tega zakona.

O terjatvah, ki se stavijo na podstavi sprednjih določil, naj se izreče politično deželno oblastvo, puščaje priziv na ministrstvo za notranje stvari.

Vlada mora, kadar se pojavijo ali razširijo epidemije, potrebnim občinam, zlasti v mejnih okrajih, ako je potreba, dajati pomoči v višini najmanj polovice izdatkov, ki jim nastanejo z naredbami, omenjenimi v §§ 7 in 8.

## § 37.

Povračilo stroškov po strankah.

Deželnemu zakonodajstvu je pridržano ukreniti določila o pobiranju pristojbinskih in povračilnih plačil za poravnavo tistih stroškov, ki nastanejo občinam povodom izvrševanja ukrepov v zmislu tega zakona.

## § 38.

Premije in povračila za posebne storitve.

Za izredno in požrtvovalno sodelovanje v izvrševanju ukrepov v zmislu tega zakona, ki je doseglo, da se je hitro in uspešno zatrlo nadaljnje razširjanje boleznih, ki se mora naznaniti, se lahko prisodijo iz državnega zaklada premije do zneska dvesto kron.

Vrhutega se lahko podeli za posebne, izmero dolžne skrbi presegajoče storitve ob zatiranju boleznih, ki se morajo naznaniti, v zmislu tega zakona iz državnega zaklada primerno povračilo za nastale stroške in za izreden trud.

Premije in povračila se prisojajo uradoma. O tem sklepa politično deželno oblastvo brez pravnega pomočka zoper to.

## IV. Poglavlje.

## Kazenska določila.

## § 39.

Kršenje naznanilne ali zглаševalne dolžnosti.

Kdor ravna zoper zaukaze o naznanjanju in zglašanju, obsežene v tem zakonu ali izdane na njegovi podstavi, tega kaznuje politično oblastvo z denarno kaznijo do sto kron ali z zaporom do osem dni.

Kazensko zasledovanje se ne začne, ako naznanila sicer niso podali tisti, ki so imeli v prvi vrsti dolžnost, pa se je to zgodilo vendar pravočasno.

## § 40.

Drugi prestopki.

Ne gledé na primere, oznamenjane v § 39, kaznuje dejanja ali opustitve, ki nasprotujejo temu zakonu ali na njegovi podstavi izdanim zaukazom, ako se ne uporabljajo obči kazenski zakoni, politično oblastvo z denarno kaznijo do dvesto kron ali z zaporom do štirinajst dni.

## § 41.

Zasega ali zapad predmetov.

Predmete, s kojih hrambo, ravnanjem ali rabo se je kršilo določila tega zakona ali na njegovi pod-



stavi izdanega zaukaza ali se mu je kdo ognil, lahko zasežejo poklicani organi zdravstvenih oblastev.

Predmete, s katerimi se je kršila po § 25 izdana prometna prepoved ali se ji je kdo ognil, je vsekakor zaseči in politično oblastvo, v čigar okolišu so se zasledili, naj izjavi, da so zapadli.

Zasega ali zapad predmetov z zmislu sprednjega odstavka sta neodvisna od uvedbe kazenskega preganjanja določne osebe in njene obsodbe.

Ako ni treba uničiti zapadlega predmeta, ga je po primerno izvršeni razkužbi prodati na javni dražbi.

#### § 42.

##### Namemba denarnih kazni.

Denarne kazni ter izkupilo za zapadle proglašanih predmetov se stekajo tistim občinam, v kojih okolišu se je storilo kaznivo dejanje ali se je izsledil za propadlega proglašeni predmet, in porabljati jih je za namene javnega zdravstva.

## V. Poglavje.

### Obča določila.

#### § 43.

##### Oblastvene pristojnosti.

Določila zakona z dne 30. aprila 1870. l. (drž. zak. št. 68) o organizaciji javne zdravstvene službe se ne izpreminjajo s predpisi tega zakona.

Po tem je v prvi vrsti uvedba in izvedba v § 5, odstavek 1, oznamenjenih poizvedb in v §§ 7 do 14 in 18 oznamenjenih ukrepov v zabrambo nalezljivih bolezní in njihovega razširjanja ter tudi krajno sodelovanje pri vseh drugih ukrepih, ki se storé v zmislu tega zakona, naloženo občinam v prenesenem delokrogu.

Kadar se pojavljajo škrlatica, difterija (davica), abdominalni legar, legar z marogami, koze, azijska kolera, kuga, egiptovsko vnetje oči, steklost, kadar koga ugriznejo stekle ali steklosti sumne živali, ter v drugih primerih nujne nevarnosti, morajo v § 5, odstavek 1, oznamenjene poizvedbe in v §§ 7 do 14 oznamenjene ukrepe tudi takoj na licu mesta opraviti pristojni zdravniki, ki so v javni zdravstveni službi.

Uvedba, izvedba in zagotovilo vseh v tem zakonu predpisanih poizvedb in ukrepov za zabrambo

in zatiranje bolezní, ki se morajo naznaniti, oziroma nadzorovanje in pospeševanje ukrepov, ki so jih v prvi vrsti ukrenile občine ali v zmislu sprednjega odstavka pristojni zdravstveni organi, so naloga političnih oblastev, ki so poklicana izvrševati državni delokrog v zdravstvenih rečeh.

#### § 44.

##### Posebne oblasti zdravstvenih oblastev in njihovih organov.

Za preiskovanje primera bolezní v zmislu § 43, odstavek 3, ali na podstavi oblastvene odredbe poklicani zdravniki imajo pravico, ko so obvestili načelnika gospodarstva ali osebo, kateri je poverjeno voditi strežbo bolnika, iti k bolniku ali mrliču in preiskovati, kar je potrebno, da se dožene bolezen. Pri tem je ravnati po možnosti v porazumu z zdravnikom, ki zdravi bolnika.

Organom, oblastveno odposlanim za razkuževanje ali za druge ukrepe v zmislu tega zakona, se ne sme zabraniti dostop na zemljišča, v hiše in druge naprave, zlasti v okužbe sumne prostore in k okužbe sumnim predmetom ter oprava potrebnih naredb in za razkuževanje ali uničenje potrebnih odredb o predmetih in prostorih.

Ako se pokaže sum, da se zatajuje bolezen, ki se mora naznaniti, ali da se skrivajo okužbe sumni predmeti, lahko politično okrajno oblastvo po predpisih §§ 3 in 5 zakona z dne 27. oktobra 1862. l. (drž. zak. št. 88) opravi hišno raziskavo.

#### § 45.

##### Ukrepi v področju vojaške uprave.

Izvedba ukrepov, ki jih je po tem zakonu ukreniti v področju vojaške uprave, je naložena vojaškim oblastvom. Za omenjene namene se je treba porazumeti med vojaškimi oblastvi in zdravstvenimi oblastvi.

#### § 46.

##### Moč prizivov.

Rekurzi (prizivi) zoper odločbe in odredbe, ki se ukrenejo na podstavi tega zakona ali za njegovo izvrševanje izdanih zaukazov, nimajo odložive moči.

Izjema od tega velja samo toliko, kolikor gre za izvrševanje kazenskih razzodb.



## § 47.

## Ravnanje gledé poštnine.

Osebe, ki so po tem zakonu dolžne podajati naznanila in zglasitve, so oproščene telegrafske pristojbine in plačevanja poštnine za nepriporočeno poštno odpravljanje takih naznanil in zglasitev ter za tako odpravljanje, ki se ne godi z dokazom vročitve.

Stroške dotičnih odpravljanj povrne zdravstvena uprava v letnem poprečnem znesku — kolikor niso poštnine prosta po obstoječih zakonih.

## § 48.

## Razveljava starejših predpisov.

§§ 393 do všteti 397 kazenskega zakona z dne 27. maja 1852. l. (drž. zak. št. 117) in patent z dne 21. maja 1805. l. (z. p. z. št. 731) se razveljavljajo.

Prav tako izgubé moč vsi predpisi o predmetih, ki so uravnani v tem zakonu ali se bodo uravnali na njegovi podstavi z ukazom, z začetkom veljavnosti tega zakona ali dotičnega ukaza.

## § 49.

## Izpremema kazenskega zakona.

Po nadpisu devetega poglavja drugega dela kazenskega zakona z dne 27. maja 1852. l. (drž. zak. št. 117) je vriniti:

## Spravljanje zdravja v nevarnost s prenosnimi boleznimi.

§ 393. Kdor kaj stori ali opusti, o čemer more spoznati (§ 335), da je to v stanu povzročiti razširjanje prenosne bolezni in s tem nevarnost za življenje ali zdravje ljudi, se kaznuje zaradi prestopka z denarno kaznijo od deset do tisoč kron ali z zaporom od treh dni do treh mesecev in, ako je iz dejanja nastala huda telesna poškodba ali smrt človeka, po § 335.

Ako se stori dejanje v posebno nevarnih razmerah, je uporabljati kazni §§ 337 in 432.

## § 50.

## Veljavnost zakona.

Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve.

## § 51.

## Izvršitveni predpis.

Izvršiti ta zakon je poverjeno Mojemu ministru za notranje stvari v porazumu z udeleženi ministri.

Na Dunaju, 14. dne aprila 1913. l.

**Franc Jožef s. r.**

**Stürgkh s. r.**

**Heinold s. r.**